

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи		
Назив, адреса и е-mail адреса институције	Универзитет за пословне студије, Бања Лука, Јована Дучића 37а, ups@univerzitetps.com Факултет за екологију	
Интернет адреса	www.univerzitetps.com	
Назив, број и датум акта о оснивању	Одлука о оснивању, 01/2006. од 25. 1. 2006. године	
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	ЈИБ 4402390490009	
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11003818	
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Радован Клинов, Ранка Шипке 85, Бања Лука	
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	071-0 Рег-07-001691	
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	<p>Решење Министарства просвете и културе РС о испуњености услова за почетак рада Универзитета за пословне студије, број: 07.4-3664-2-3 /07 од 15. 08. 2007. године за извођење студијског програма Факултета за екологију.</p> <p>Дозвола за извођење студијског програма Екологија на првом циклусу студија, у трајању четири године од академске 2011/12 године, број: 07.023/612-410-2/10 од 23.05.2011. године.</p> <p>Решење о испуњености услова за извођење другог циклуса студијског програма: Екологија - 60 ЕЦТС бодова број: 07.023/612-429-1/11 од 23.02.2012. године, који се изводи од академске 2012/13. године.</p>	
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	Решење Министарства просвете и културе РС о испуњености услова за извођење студијског програма ван седишта број 07.023/612-429-3/11 од 03.07.2012.год., који се изводи од академске 2012/13. године.	
Организациона јединица на којој се изводи студијски програм и одговорна лица	Факултет за екологију, Проф. др Обренија Каламанда	
Контакт особа:	Проф. др Радован Клинов	
Број телефона:	++ 387 51 248 335	
Студијски програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Екологија	Други циклус	Мастер екологије – 300 ЕЦТС

ДОБРЕ СТРАНЕ:

Б.2 КРЕИРАЊЕ И ОДОБРАВАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

1. Постоје документи којима су формално дефинисани акти и процедуре који указују на испуњеност наведеног критерија. Студијски програм је усклађен са научним и образовним стандардима.
2. У оквиру Студијских програма се налазе Програми предмета у којима су јасно дефинисани тражени параметри.
3. Образовни циљеви су усклађени са сличнима у окружењу.
4. Дефинисано је учешће студената у научно-истраживачком раду.

Б.3 УЧЕЊЕ, ПОДУЧАВАЊЕ И ОЦЈЕЊИВАЊЕ УСМЈЕРЕНО КА СТУДЕНТУ

Кроз одговоре и документе видљиво је учешће студената у доношењу одлука.

Б.4 УПИС И НАПРЕДОВАЊЕ СТУДЕНАТА, ПРИЗНАВАЊЕ И СЕРТИФИКАЦИЈА

Процедура уписа студената је регулисана Статутом, Правилником о условима уписа, преписа и признавања испита са других високошколских установа и Уредбом Владе Републике Српске код лиценцирања студијских програма. Универзитет за пословне студије подстиче мобилност студената, а све процедуре усклађује са Законом, Статутом и јасно дефинисаним правилницима.

Б.5 НАСТАВНО ОСОБЉЕ

Установа има успостављене јасне и транспарентне процедуре и критерије усаглашене са законским захтјевима за запошљавање наставника што се може видјети из докумената који су достављени као докази о испуњењу критерија. Формално постоји покривеност студијског програма са одговарајућим бројем наставног особља.

Б.6 РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДРШКА СТУДЕНТИМА

Опште стање простора за извођење наставе и друге садржаје је задовољавајуће, подлијеже континуираној провјери на бази броја студената студијског програма.

Б.8 ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Универзитет за пословне студије као и организационе јединице у саставу Универзитета објављују информације о програмима и звањима на многим медијима. Студенти водич је веома квалитетан.

Б.9 КОНТИНУИРАНО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА РЕВИЗИЈА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Начин на који се врши ревидирање студијских програма је заснован на детаљној анализи која је описно представљена.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

Б.2 КРЕИРАЊЕ И ОДОБРАВАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

1. Компетенције и исходи учења морају бити конкретно одређени а не општим формулацијама да ће се стечена знања моћи примјенити у свим дјелатностима. На појединим одговорима нису постављени релевантни линкови којим би се доказало испуњеност критерија.
2. Кроз програме предмета се уочавају одређене неусаглашености између назива предмета, циљева, исхода учења, садржаја предмета и литературе.
3. Нису предочени документи који доказују консултовање заинтересованих страна приликом прилагођавања наставних планова и програма.
4. У Правилнику о академскоим студијама другог циклуса УПС, се у члану 5. наводи да је за упис на други циклус студија дипломираним студентима, са других високошколских установа, неопходно полагање 2 додатна предмета: Глобални финансијски менаџмент и Макроекономија.

Б.3 УЧЕЊЕ, ПОДУЧАВАЊЕ И ОЦЈЕЊИВАЊЕ УСМЈЕРЕНО КА СТУДЕНТУ

Несистематичност и неуједначеност приликом давања одговора и доказа на поједина питања, навођење лоших страна и препорука рецензената може наићи на недоследност јер се у једном дијелу напише да докази нису достављени а онда се у оквиру другог одговора наиђе на доказе и одговоре који раније нису адекватно наведени.

Б.4 УПИС И НАПРЕДОВАЊЕ СТУДЕНАТА, ПРИЗНАВАЊЕ И СЕРТИФИКАЦИЈА

Нису уочене слабе стране

Б.5 НАСТАВНО ОСОБЉЕ

Биографије наставног кадра нису једнообразне. У великој мјери квалитет може бити угрожен тиме што један број наставника има избор у више научних области. База резултата анкетирања је нејасна јер не садржи основне параметре односно одреднице, па се не може закључити да ли је то само примјер једне попуњене анкете или просјечна вриједност свих анкетних листића.

Б.6 РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДРШКА СТУДЕНТИМА

Није достављена документација која потврђује описне одговоре а која је тражена да се постави кроз линк.

Б.8 ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Нису уочене слабе стране

Б.9 КОНТИНУИРАНО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА РЕВИЗИЈА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Као доказ односно линк који је тражен да се поткријепи тачност података је стављен Прилог Б.9.1.1 Студијски програм Екологија за који рецензент није имао приступ нити добио дозволу након затраженог одобрења.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

Водити рачуна приликом попуњавања апликационог обрасца да се не прескачу одговори на критерије на које установа реално има доказе (који су уочени кроз касније одговоре и линкове) да су испуњени јер се овако, лако могу окарактерисати као неиспуњени.

У Правилнику о академским студијама другог циклуса УПС, се у члану 5. наводи да је за упис на други циклус студија дипломираним студентима, са других високошколских установа, неопходно полагање 2 додатна предмета: Глобални финансијски менаџмент и Макроекономија.

Сматрам да се оваквим ултимативним одређивањем додатних предмета уз не навођење разлике између услова за упис сродних и несродних факултета, директно утиче на оквир квалификација и компетенција свршених студената.

Потребно је на основу матичности Факултета и студијских програма, као и на основу сродности или не сродности истих, одредити и поставити услова за упис на други циклус студија и ускладити услове уписа који су наведене у Студијском програму.

Б.2 КРЕИРАЊЕ И ОДОБРАВАЊЕ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

1. Јасно навести компетенције у студијском програму.
2. Неопходно је ради ефикаснијег рада рецензената и комисија у поступцима евалуације да се релевантни линкови ставе у свим пољима апликације, гдје се траже докази, како би се дати критериј сматрао одмах испуњеним без непотребног губљења времена и довођења до погрешних закључака рецензената.
3. Стратешки и образовни циљеви су постављени али нису довољно разрађени.
4. Извршити ревизију Силабуса односно програма предмета како је предложено у детаљној анализи достављеној кроз [Прилог 1.](#)

Б.3 УЧЕЊЕ, ПОДУЧАВАЊЕ И ОЦЈЕЊИВАЊЕ УСМЈЕРЕНО КА СТУДЕНТУ

Исправити апликациони образац те давати јасне одговоре и линкове на доказе истих.

Б.4 УПИС И НАПРЕДОВАЊЕ СТУДЕНАТА, ПРИЗНАВАЊЕ И СЕРТИФИКАЦИЈА

Нема препорука за унапређење

Б.5 НАСТАВНО ОСОБЉЕ

Детаљна анализа и препоруке везано за наставни кадар је дата кроз [Прилог 2.](#)

Унифицирати научне картоне односно биографије и библиографије наставног кадра. Приликом анализе анкета навести на основу којих параметара је извучена представљена оцјена.

Б.6 РЕСУРСИ ЗА УЧЕЊЕ И ПОДРШКА СТУДЕНТИМА

Додати линк којим се доказује тачност наведеног кроз описни одговор за наведени критериј.

Б.8 ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

Нема препорука за унапређење

Б.9 КОНТИНУИРАНО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА РЕВИЗИЈА СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Водити рачуна о доступности линкова и докумената који су предмет оцјене.

Б.10 ПЕРИОДИЧНО ВАЊСКО ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА

Мишљење рецензента ирелевантно за овај сегмент јер није у прилици да коментарише захтјеве комисије за акредитацију нити план активности о отклањању примједби.

ОПШТА ПРЕПОРУКА РЕЦЕНЗЕНТА:

Приликом попуњавања апликационог обрасца, кроз поједине дијелове текста, није се водило рачуна да су студијски програми другог циклуса, односно мастер програми Босни и Херцеговини у обиму од 60 или 120 ЕЦТС а не како је наведено 300 ЕЦТС. Кроз линк *Прилог Лиценцирани студијски програм Екологија (300 ЕЦТС)*, се јасно може видјети да се ради о једногодишњем студију на другом циклусу (60 ЕЦТС). Треба да се направи разлика између навођења излазног профила односно научних и стручних академских звања гдје се наводи укупан број од 300 ЕЦТС и студиског програма за који се у документацији наводи, Решење о испуњености услова за извођење другог циклуса студијског програма: Екологија - 60 ЕЦТС бодова.

Како је основни циљ рецензије анализа структуре студијског програма, процјена сврхе и циљева, а посебно усаглашености курикулума са излазним компетенцијама свршених студената и компетенцијама наставног особља потребних за квалитетно извођење студијског програма а основни задатак је да анализира структуру студијског програма, процјени сврху и циљеве, а посебно усаглашености курикулума са излазним компетенцијама студената и наставног особља рецензент је ове циљеве и задатке представио кроз [Прилог 1](#) и [Прилог 2](#).

За рецензују су пријављени студијски програми који имају одговарајућу дозволу за извођење. Изнесене примједбе и уочене неусаглашености својим обимом не утичу на измјене студијских програма и све препоруке су у оквиру дозвољених процедура везане за ревизије или допуне студијских програма или програма предмета.

На основу констатованих неусаглашености и претходно наведених запажања, Рецензент предлаже усклађивање и корекције како је наведено у циљу побољшања квалитета самог елабората студијског програма и компетенција одговорних наставника.

МЈЕСТО И ДАТУМ:

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА:

ПРИЛОГ 1

РЕЦЕНЗИЈА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА КРОЗ СИЛАБУСЕ – ДРУГИ ЦИКЛУС

На основу достављених материјала, студијских програма, садржаја предмета и одговорних наставника урађена је провјера усклађености садржаја предмета и излазних компетенција као и садржаја предмета и матичности предмета. Поред ове анализе урађена је и провјера компетнција наставника у односу на матичне области предмета које предају која је представљена у прилогу 2.

У оквиру студијског програма Екологија 300 ЕЦТС преглед неусклађености је дат у наредној табели:

Шифра предмета	Назив предмета	Матичност	Неусаглашеност	Коментар/Приједлог измјена
ЕЛ757	Еколошка култура, етика и одрживост	1.6.11	Матичност није адекватна. Називом, циљевима, исходима учења, садржајем и литературум се овај предмет никако не може сврстати у биолошке науке.	Измијенити матичност према друштвеним наукама.
ЕЛ760	Еколошка безбједност	1.6.13	Матичност није адекватна. Називом, циљевима, исходима учења, садржајем и литературум се овај предмет никако не може сврстати у биолошке науке.	Измијенити матичност предмета
ЕЛ761	Процјена утицаја на животну средину и еколошке дозволе	1.6.13	Матичност и литература нису адекватни и усаглашени са циљевима, исходима и садржајем.	Измијенити матичност предмета и дати адекватну литературу а не законску легислативу.
ЕЛ759	Зрачење, бука и заштита	1.6.13	Назив предмета није усаглашен са матичношћу, циљевима, садржајем и литературом. Предмет спада у природне науке према садржају али не у биолошке већ физичке науке. Програмски садржај предвиђа само једну наставну јединицу из буке.	Измијенити матичност и назив предмета. Предлажем да се из назива избаци бука и да се у складу са тим дефинише циљ предмета.

Уочене неусклађености:

1. Наведена литература није дефинисана као основна и помоћна. Примјеђено је вишеструко понављање одређених литерарних јединица за различите предмете са различитим матичностима (Хигијена са медицинском екологијом, Екологија животне средине, Животна средина и одрживи развој ...).
2. За сваки предмет је потребно дефинисати јасно, основну и помоћну литературу.
3. Исходи учења – компетенције, саджаји и називи предмета често нису усклађени како у односу на појединачне предмете, тако у односу на матичност предмета.
4. На неколико силабуса нису наведени наставници који покривају, односно изводе наставу на овим предметима или није наведена литература која је често и неадекватна.

ПРИЛОГ 2

НАСТАВНИ КАДАР

Након ревизије студијских програма успједила је ревизија наставног кадра. Да би се добила добра процјена потребно је упоредити 3 параметра:

1. Биографије наставника ангажованих на студијском програму, ради утврђивања да ли научно-истраживачки рад обимом и врстом одговара опшеприхваћеним стандардима у датој струци,
2. Одлуке о изборима у звања и
3. Преглед укупног оптерећења наставника, ангажованих на овом студијском програму и другим програмима.

Провјера биографија, избора и компетенција наставника је била отежана чињеницом да је документација која је достављена била у скенираном формату на 137 страница без технички уређеног текста и једнообразности образаца за биографије са библиографијама професора.

Преглед одговорних наставника, ужих области предмета, избора у звања према достављеној документацији за други циклус студија:

Бр	Име и презиме	Матична област избора	Матичност предмета
1.	Марија Кнежевић	Етика	1.6.11
2.	Миле Матијевић	Међудисциплинарне друштвене науке	5.9.1
3.	Обренија Каламанда	Биотехнологија животне средине Екологија заштита биодиверзитета Друге биолошке дисциплине Биологија мора, слатких вода, лимнологија	1.6.13 1.6.11
4.	Ивица Радевић	На предмете принципи екологије	1.6.13 1.6.11

Након увида садржаја предмета гдје се наводе одговорни наставници за извођење наставе, *Извјештаја о предметима и одговорним наставницима* на Факултету за екологију као и достављеним Одлукама о изборима у звање и биографија наставника закучено је слједеће:

1. *Извјештај о предметима и наставницима* не представља конкретну листу наставника који су задужени за дате предмете у академској 2017/2018 те се на основу исте не може

остварити увид у оптерећеност наставника. За неколико предмета студијског програма Екологија, други циклуса су стављена по 2 одговорна наставника који могу да изводе дате предмете. Остаје нејасно ко од наведених наставника уствари изоди наставу у школској 2017/2018 те се не може утврдити ни отерећење наставника, као ни број предмета које предају.

2. На основу *Извјештаја о предметима и ужим научним областима предмета првог и другог циклуса*, утврђено је да су 2 наставника прераспоређена на предмете који припадају у 4, односно 5 ужих научних области. Иако је екологија постала мултидисциплинарна наука и може се протезати у неколико области према основним академским снадардима није препоручљиво да један наставник има изборе у више од 3 сродне уже научне области.
3. У *Одлукама о избору у академска звања* нису наведене научне области чланова комисије те се не може утврдити нити потврдити валидност поменутих избора у складу са Законом.
4. Из богате биографије и библиографије једног наставника иако је ангажован на предметима из 5 различитих ужих области се јасно види да је ангажован на 3 различите високошколске установе од које су двије у Републици Српској:
 - Природно-математички факултет, Универзитет у Бањој Луци гдје се наводи **7 предмета** (Заштита животне средине, Еколоогија животиња са зоогеографијом, Терестрична екологија, Екологија човека, Заштита биодиверзитета, Урбана екологија, Основи екотоксикологиј)
 - Факултет за екологију, Универзитет за пословне студије, Бања Лука академске студије гдје се такође наводи **7 предмета**: Основи екологије, Еколошки ресурси и одрживи развој, Заштита животне средине, Екологија човјека, Биогеографија, Екологија и разноврсност бескичмењака, Екологија животиња и зоогеографија;

Препорука:

1. Потребно је комисији или рецензентима, у будуће, достављати листе наставника у актуелној академској години који су задужени тренутно за дате предмете са јасно дефинисаним оптерећењем истих.
2. Потребно је униформисати биографије и библиографије наставика и сарадника.
3. Потребно је урадити ревизију појединих избора у звања и провјерити њихову ваљаност поготово где кандидати имају изборе на различите научне области.
4. Потребно је ревидирати силабусе са посебним освртом на матичност предмета и одговорних професора и препорукама из [Прилога 1](#) гдје су дате препоруке за појединачне предмете и њихову матичност те исте усагласити са матичношћу предмета датим на листама у студијском програму.